

FREDAG

livet

MARIA GJERPE

Yrke: Langtidssykemeldt lege, blogger og helseaktivist. **Alder:** 43 år. **Sivilstand:** Ugift, datter på 13. **Hvor er du i livet?** Det gikk nylig opp for meg at jeg er middelaldrende.

Mikropolitikeren

Da legen Maria Gjerpe ble langtidssykemeldt med ME, resulterte det i en av Norges m

Av Marianne L. Larvoll Melgård (tekst) og Linda Bournane Engelberth (foto)

De som ser meg på tv, hører meg i radioinnslag eller leser det jeg skriver, opplever nok at jeg er høyt og lavt. Men jeg er jo bare her. Dette er min verden, sier Maria Gjerpe og slår ut med hendene.

Hun ligger på en lys sofa i en blokkleilighet på Keyserløkka i Oslo, støttet opp av myke puter i ryggen og under knærne. 43-åringen er lege, helseaktivist, ME-syk og kvinnen bak Marias Metode, en blogg som siden høsten 2009 har hatt over 400.000 besøkende.

– Utgangspunktet var håp, jeg ville skrive for å plastre sår hos andre med ME. De som først var rammet av alvorlig sykdom, og så gikk på en ny smell når de ikke ble trodd i helsevesenet. Folk har fått beskjed om å trene og oppsøke psykolog. Da jeg begynte å blogge i 2009 opplevde jeg raskt en leserstorm, og fra først å ville trøste, ble jeg stadig mer sint, og stadig mer politisk, forteller Gjerpe.

Hun ler en kort latter, tar en slurk vann. I Norge er 10–15.000 rammet av ME, ofte unge mennesker, og mange blir så syke at de blir liggende isolerte i mørke rom. Enkelte må få næring gjennom sonde. Ulike smertetilstander og sykkelig energisvikt er hovedsymptomene, i tillegg til utslag i indre organer og kognitive funksjoner. Men en Sintef-rapport fra 2010 viste at rundt halvparten av norske leger ikke tror at ME eksisterer, og henviser derfor pasienter til fysisk trening og psykisk hjelp.

– Gjennom sosiale medier kan alle ha en stemme og mulighet til å engasjere seg, selv om man ikke er i form, påpeker Gjerpe.

Lege og langtidspasient

– Jeg har tidligere vært mye dårligere, og kjenner mange med færre ressurser enn jeg selv har. I dag kan jeg skrive og prate, og jeg rakk å få meg en utdanning i en god periode.

Dermed har jeg en funksjon, for som blogger driver jeg mikropolitikk. Jobben jeg gjør er også en måte å være lege på. Og ser jeg situasjonen utenifra, er det en fantastisk kombinasjon å være både lege og pasient.

Men karrieremessig tror ikke Gjerpe det er lurt å ha blitt «ME-legen». Hun har i tillegg til en uglesett diagnose kritisert kolleger, og har blitt latterliggjort i store deler av legestanden.

– Det aller verste er ikke å bli trodd. Jeg *later* ikke som om jeg er syk! Som eneforsørger er nå livsgrunnlaget mitt 290.000 kroner i året, framfor en million.

Det skapte internasjonal sensasjon sist måned, da to norske kreftleger fastslo at Rituximab – utviklet for behandling av kreftpasienter – kunne gjøre ME-pasienter funksjonsfriske. Mer omfattende studier er igangsatt, men den nye forskningen leverer liten tvil om at ME er en lidelse som rammer immunforsvaret, med infeksjonsmedisinske komplikasjoner.

– Autoimmune sykdommer, som forskningen peker på at ME er, kan ikke kureres. Men det kan finnes medisin, som lindrer eller fjerner plagene, forklarer Gjerpe.

Hennes sykdomshistorie begynte i tenår-

VIL VÆRE SAMFUNNSNYTTIG: – Arbeid betyr veldig mye for meg, det å bidra og ha en funksjon. Det satt veldig, veldig langt inne

ene, da hun fikk kyssekyken. Hun ble aldri helt frisk, men legen forsikret henne om at ingenting var i veien. «Du kan umulig være så syk som du hevder å være», var beskjeden, selv om hun knapt kom seg opp av senga. Vekta gikk så lavt som 35 kilo, før antibiotikakurer og kostomlegging i en periode gjorde

henne bedre. På ett år gjennomførte hun videregående skole, og fikk toppkarakter på samtlige 17 eksamener. Legestudier klarte hun også, selv om hun var mye sykemeldt. Etter turnusperioden begynte hun som allmennlege, og klarte å jobbe mellom 40 og 80 prosent.